

**Dodatna nastava iz povijesti
(poučavanje o holokaustu)**

**Valerija Turk-Presečki
Gimnazija Daruvar**

Planiranje dodatne nastave

- Edukacija na seminarima AZOO
- Iskustva stečena učenjem na seminarima u Yad Vashemu, Izrael i Memorial de la Shoah, Francuska
- Smjernice za poučavanje o holokaustu

Dodatna nastava iz povijesti na temu holokausta

- Učenici koji su iskazali interes za dodatnu nastavu
- Oko 30 učenika svih razreda gimnazije
- Prijava na dodatnu nastavu po izboru

Temeljna ideja:

- primjena suvremenog pristupa koji se primarno ne usmjerava na prikaze ratne brutalnosti
- spoznaja o stradanju kroz analizu osobnih ljudskih sudbina i svjedočenja
- Rad na povijesnim izvorima i materijalima
- Analiza aspekata četiri kategorije ljudi: žrtve, progonitelji, promatrači i spasitelji

Cilj nastave:

- Upoznati učenike s korijenima antisemitizma u svjetskoj i nacionalnoj povijesti
- Poticati raspravu među učenicima o vrijednosti ljudskog života i osobnog izbora u okolnostima rata
- Potaknuti ih da zauzmu kritički stav te promišljaju o pitanjima predrasuda, rasizma, antisemitizma i stereotipa u društvu
- Razvijati potrebu za kulturom sjećanja i komemoracijom žrtvama

Izvedbeni plan i program 1/35 sati

Broj nastavnog sata:	Nastavna jedinica:
1.	Okupljanje grupe, plan i program rada dodatne nastave
2.	Što je Holokaust i zašto je važno učiti o tome?
3.	Korijeni antisemitizma u europskoj i svjetskoj povijesti
4.	Židovi u međuratnom razdoblju – život prije Šoe
5.	Nastanak nacističke ideologije: Njemačka u međuratnom razdoblju
6.	Indoktrinacija : uloga propagande i porast antisemitizma
7.	Indoktrinacija mladeži: školski programi i nastava u nacističkoj Njemačkoj
8.	Početak progona: od Nirnberških zakona do Kristalne noći

Broj nastavnog sata:	Nastavna jedinica:
9.	Kristalna noć: početak pogroma
10.	Preseljenja i nastanak geta u Istočnoj Europi
11.	Život u getu
12.	Djelovanje Einsatzgruppas i masovna smaknuća
13.	Što je “konačno rješenje”? Plan Madagaskar i konferencija u Wannseeju
14.	Uloga birokracije u deportaciji i transporti u logore smrti
15.	Život u koncentracijskim kampovima
16.	Život u koncentracijskim kampovima
17.	Glazba i umjetnost holokausta

Broj nastavnog sata:	Nastavna jedinica:
18.	Aspekt žrtve – analiza izvora
19.	Aspekt žrtve – analiza izvora
20.	Počinitelji – mehanizmi djelovanja
21.	Aspekt počinitelja
22.	Promatrači i društvena odgovornost
23.	Pravednici među narodima
24.	Pravednici među narodima
25.	Pitanje osobnog izbora – kako je to ljudski bilo moguće?
26.	Oslobođenje i život nakon logora
27.	Holokaust u Hrvatskoj: Židovi i njihov doprinos do 2. svjetskog rata
28.	Antisemitistička propaganda u glasilima i rasni zakoni 1941. godine
29.	Deportacije i stradanja u NDH

Broj nastavnog sata:	Nastavna jedinica:
30.	Život u Jasenovcu – analiza izvora
31.	Hrvatski pravednici
32.	Stradanja Židova u Daruvaru
33.	Stradanja Židova u Daruvaru, Bjelovaru i ostalim gradovima županije
34.	Refleksija učenika o dodatnoj nastavi, prijedlozi za rad u idućoj školskoj godini
35.	Zaključak dodatne nastave

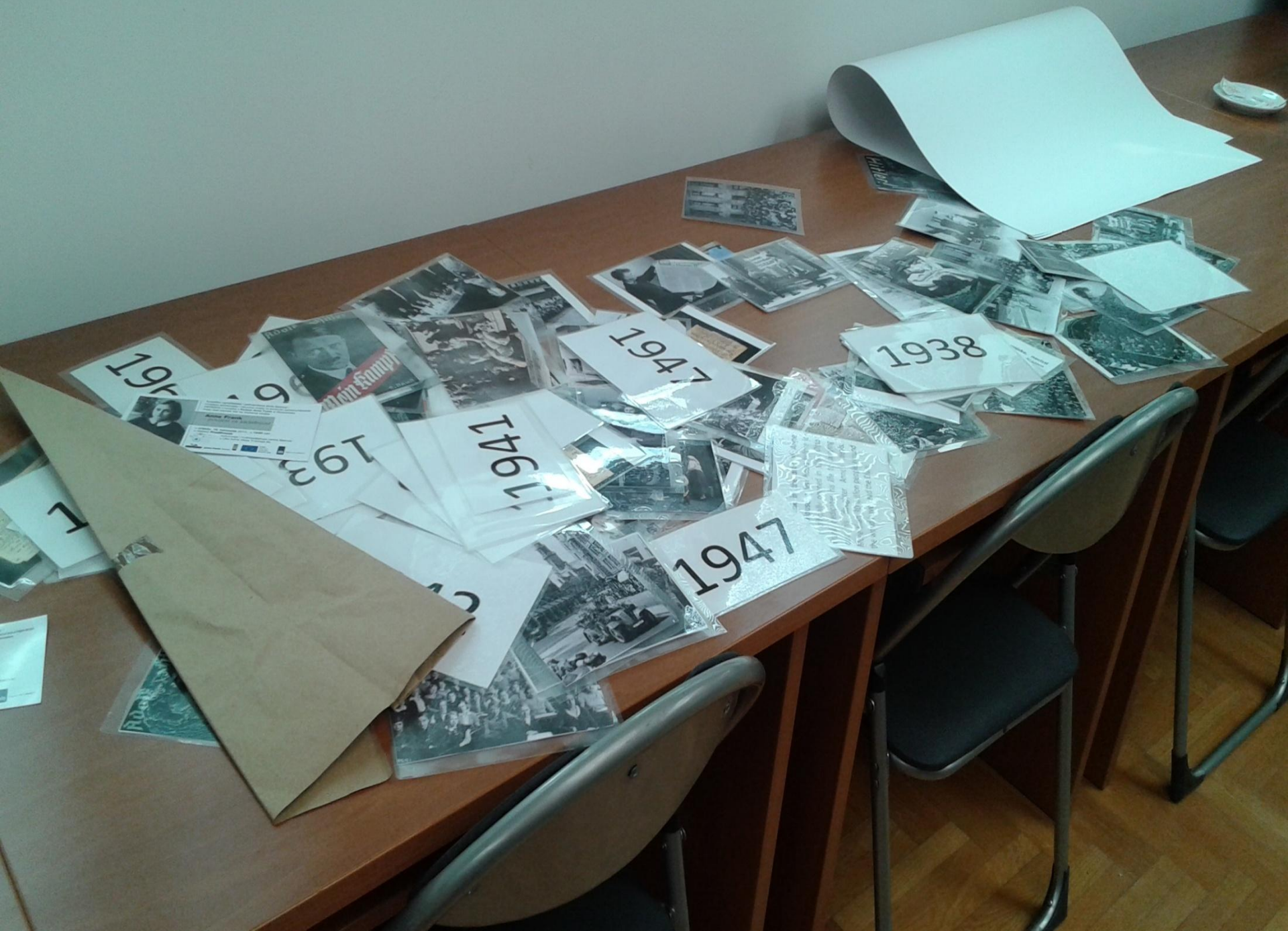
Nastavne metode i pristupi:

- “korak po korak”
- Sustavnost u obradi tema i logičan slijed
- Jasnoća u pristupu i reakcijama, spremnost na odgovore učenicima
- Poticanje debate, razmišljanja i kritičkog mišljenja u učenika
- Naglašavanje uloge i važnosti pojedinca, izbjegavanje viktimizacije
- Rad na izvorima, sučeljavanja s različitim interpretacijama i perspektivama

Nastavni materijal:

- Smjernice za poučavanje o holokaustu
- Nastavni materijali na stranicama AZOO
- Nastavni materijali – Yad Vashem
- Video svjedočenja preživjelih u vlasništvu zaklade Shoah

- Internetske stranice United States Holocaust Memorial Museuma
- Internetske stranice memorijalnih spomen-područja – Auschwitz, Jasenovac, Dachau, Majdanek
- Nastavni materijali na stranici MZOŠ
- Domaća i strana znanstvena literatura
- Memoari (Primo Levi, Viktor Frankl, Pisma iz Jasenovca)

Paralelne aktivnosti

Izložba Anne Frank – povijest za sadašnjost

listopad, 2014. (Daruvar, Bjelovar)

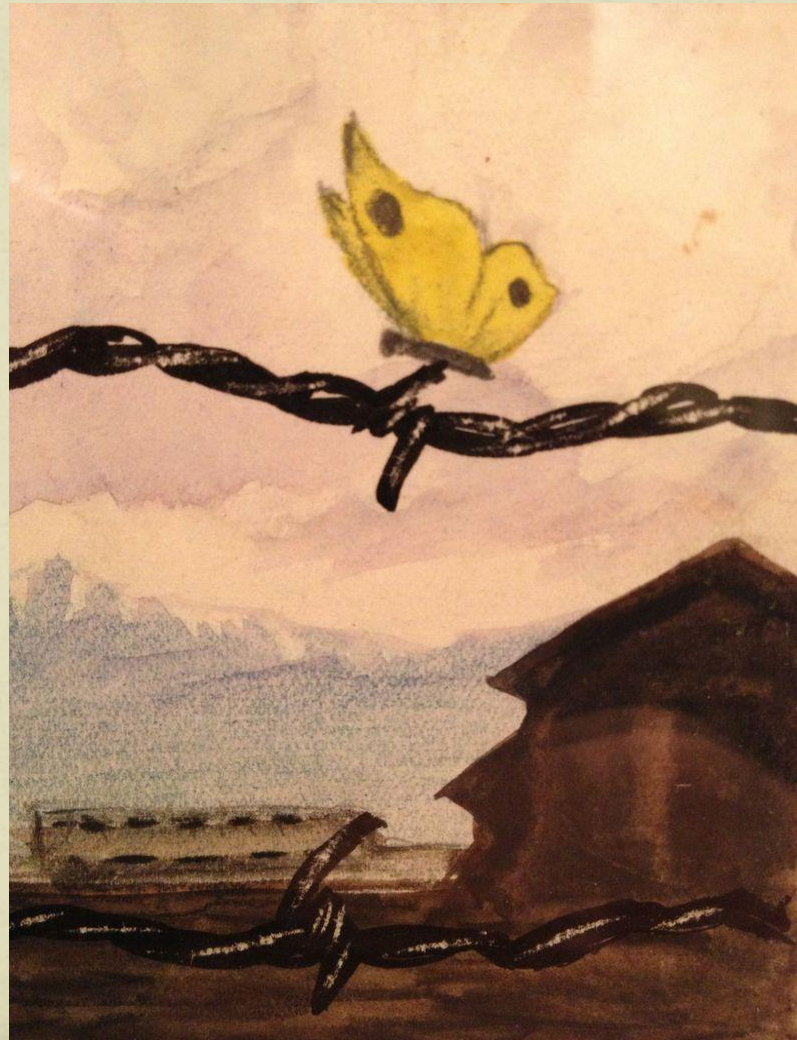
PROJEKT “CROCUS”

(studeni, 2014. – ožujak, 2015.)
interdisciplinarni projekt (povijest, biologija)

Motiv leptira iz Yad Vashema

The Butterfly

Pavel Friedman

The last, the very last,
So richly, brightly, dazzlingly yellow.
Perhaps if the sun's tears would sing
against a white stone. . . .

Such, such a yellow
Is carried lightly 'way up high.
It went away I'm sure because it wished to
kiss the world good-bye.

For seven weeks I've lived in here,
Penned up inside this ghetto.
But I have found what I love here.
The dandelions call to me
And the white chestnut branches in the court.
Only I never saw another butterfly.

That butterfly was the last one.
Butterflies don't live in here,
in the ghetto.

KULTURA SJEĆANJA I KOMEMORACIJA (prosinac, 2014.)

**“Ostavljeni u tišini” - Žrtve, progonitelji, promatrači i
spasitelji u Holokaustu bjelovarskih Židova
(rujan, 2014. – veljača, 2015.)**

- istraživački projekt za natjecanje u kategoriji samostalnog istraživačkog rada
- na zavičajnom mikroprostoru istražiti pitanja žrtve, progonitelja, promatrača i spasitelja

NEZAVISNA HRVATSKA

Broj 17. Bjelovar 9. kolovoza 1941. Godina I.

73
lik "Mez-vinske Hrvatske" od 21. svibnja
se, otispano je slijedeće:
SAM ODOB U NERISKIM KUĆAN T IM'.
porijetli ispod 45 godina starosti
antivim Židova ili inih osoba neris-
ni, prebivaju u NERISKE OROBE
5 godina i ako se takove osobe u

[illegible]

na prije napuštajući
isplatio ovom
napuštenu službu
akon prethodnog
te otpremine ovru
im gradovima i
v zadržavaju
ipak ostane bez

1. rujna 1941.
 Mih zaklada ili
 edstvima, postupat
 tva i kotarske
 djelokrugu tako,
 ne židova na svom
 rju, namaknu

emočné kušenie
tva.-

1941

20

Poštarina plaćena u gotovom.

Class

BLDG

Tit. Svoučilišna biblioteka
Zagreb
Mažuranićev trg 2

POLITIČKO-PROSVJETNI TJEDNIK

Broj 70.

Bjelovar 3. listopada 1942.

Godina II.

Poglavnik na Iztočnom bojištu

Kada je prošle godine 22. lipnja započela velika borba na život i smrt na dalekim izločnim poljanama, kada je osfravana križarska bojna protiv boljševizma, kada je došao čas obračuna s neptrijateljstvom zapadne kulture i civilizacije, svi koji su pošteno, ljudski osjećali i mislili, jednodušno su odobrili tu veliku borbu Europe.

Hrvatski narod je tu odluku
Führera s velikim oduševljenjem
pozdravio i svrstao se u redove o-
stalih naroda, da se zajedničkim

težnje, šovinističke svjetlosne
prayeroslavne srpske crkve,
taj su način htjeli ugušiti
bodilacki pokret, koji se ra-
hao u Hrvatskoj.

Hiteli su na sve načine
ništiti državu i čestitu hrv.
obitelj, da se tako uništi
mali našeg narodnog opsta.
Sve su nam piljali, sve su
hiteli oduzeti. No, dogodilo
se njih nešto strašno: oni

Hrvatski zrakoplovci u borbi za Staljingrad

Glavni stan Vodje Reicha, 28. rujna. — Vrhovno zapovjedništvo njemačke oružane snage objavljuje ovo ratno izvješće:

U borbi oho Stalingrada protiruća sada njemačke cete i protiv sjevernih dijelova grada. Do sada osvojeno gradsko područje bez izuzetaka je očišćeno od neprijatelja. Napadajući bili su djelotvorno podpomagani usredotočenom vatrom topništva i protuzrakoplovnog topništva zračnog oružja, te velikim skupinama njemačkih, rumunjskih i HRVATSKIH ZRAČNIKA SNAGA ZA BORBU IZ BLIZA. Neprijateljski pokušaji opterećenja južno i sjeverno od grada su propali.

stvo, Poglavniče, prema Vama i prema Vašem narodu. Mussolini“

Ustase su prije bili političari i suradnici u robovima, ali su se oslobodili. Hrvatski narod je pomoću Ustasheg pokreta došao do svoje Nezavisne Države. Hrvatske, do države, u kojoj sam o go spomeni. Za mene ne daleko je do Hrvatske. (Emisija Hrvatske državne brojunalne pošte Zagreb)

Po Hrvatskoj

Osudom Priebog suda u Zagrebu osuđeno je 5 osoba zbog komunističke promijebe na smrt strijeljanjem. Osuda je izvršena u zakonskom roku. To su Alojz Benčić, Ivan Gudlin, Anka Ljubić, Ivan Gregurić i Franjo Fabijanić.

U Sarajevu i Rajlovcu predana su hrvatskim časnicima i domobranima visoka njemačka ratna odlikovanja. Tom prilikom održao im je njemački general Fortner prigodni govor.

STORIJA VITEŠTVU

17

Vremena zakulisnih
ih - makinacija, vre
ikantskih nadmudriv
nena, politike koja
onim interesima, proš
vatskoj zauvijek".

Posjet i predavanje u Gimnaziji Vukovar (svibanj, 2015.)

- Predavanje i radionica o Holokaustu u Gimnaziji Vukovar

Ocijenom od 1 do 5 iskaži svoje zadovoljstvo održanom radionicom:

1. Sviđa li ti se odabir teme radionice?	1	2	3	4	5
2. Koliko ti se svidjelo predavanje o holokaustu?	1	2	3	4	5
3. Kako bi ocijenio pripremljenost i pristup voditeljice?	1	2	3	4	5
4. Jesi li kroz predavanje naučio nešto novo?	1	2	3	4	5
5. Koliko su ti se svidjeli zadaci u grupnom radu?	1	2	3	4	5
6. Koliko si zadovoljan svojim sudjelovanjem u grupnom radu?	1	2	3	4	5
7. Koliko je ova radionica bila korisna za tebe?	1	2	3	4	5
8. Sviđa li ti se ovakav (radionični) pristup u radu?	1	2	3	4	5
9. Koju bi konačnu ocjenu dao ovoj radionici?	1	2	3	4	5

10. Prijedlog za neku buduću radionicu u kojoj bi želio sudjelovati: _____

Komentar:

Radionica je bila vrlo zanimljiva i poslužio je kao dobar uvod za nastavak putovanja u Poljsku i češku.

10. Prijedlog za neku buduću radionicu u kojoj bi želio sudjelovati: _____

Reakcije učenika:

- Izniman interes za temu i dodatnu nastavu
- Sudjelovanje dobrovoljno
- Nema ocjenjivanja
- Međugeneracijska povezanost na nastavi
- Moderni pristup koji nije fokusiran na brutalnosti
-
- Aktualnost tematike, razgovor, debata

